

A close-up photograph of a green leaf with a prominent vein network. Three black ants are visible, moving across the leaf's surface. The background is a vibrant green with yellowish veins.

ΖΩΝΤΑΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

15 Οκτωβρίου 2014

Ζωντανή πρωτογενής παραγωγή

Γιώργος Βλάχος

Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης
Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Γιατί τώρα; (1)

- Γεωργία: Το διεθνές τοπίο
  - Συμπίεση των τιμών
  - Κρίσεις
  - Αλλαγές στη ζήτηση
- Σταδιακή ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής φροντίδας στην ημερήσια διάταξη
- Αλλαγές στην καθημερινή ζωή

Γιατί τώρα; (2)

- Αποδόμηση του πλέγματος της περιβαλλοντικής προστασίας
- Το «αναπτυξιακό μοντέλο».
- Οι βάσιμες ενστάσεις που αγνοήθηκαν μετατρέπονται σε προτάσεις.

Η κατάσταση στην Ελλάδα

Ο πρωτογενής τομέας στην κρίση

- Προσαρμοστικότητα
- Ανθεκτικότητα
- Ενώ οι άλλοι τομείς κατέρρευσαν ο πρωτογενής επλήγη λιγότερο
  - Ανεργία – Θέσεις εργασίας
  - Προστιθέμενη αξία – Εξαγωγές
  - Φτώχεια

(Κασίμης, Ζωγραφάκης, Καρανικόλας, Παπαδόπουλος)

Κάποια πρώτα σημάδια

- Η φέτα ως ΠΟΠ
- Κρασιά
- Όσπρια
- Ροδάκινα
- Ανταγωνιστικότητα ποιότητας
  - Ελαιόλαδο, ελιές, σταφίδες, γιαούρτι (Δαγκαλίδης/Πειραιώς)

Θετικά σημάδια

Κοινή Αγροτική Πολιτική και Πολιτική Αγροτικής Ανάπτυξης

- Είναι ένα πολύτιμο εργαλείο αφού τα χρήματα που διατίθενται είναι πολύ σημαντικά.
  - 20,8 δισ. 2014-2020
- Μακρά παράδοση δημόσιας παρέμβασης
- Ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής φροντίδας στη μεγαλύτερη και μακροβιότερη κοινή πολιτική

Μα αυτό είναι και η πρόταση του WWF στην Ελλάδα!

Δυο προσεγγίσεις

- Μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων
  - Κανονιστικά μέτρα αλλά και
  - περιορισμός (ή και) κατάργηση των βλαπτικών επιδοτήσεων
- Ενθάρρυνση της παραγωγής περιβαλλοντικών αγαθών ή/και προμήθειας περιβαλλοντικών υπηρεσιών
  - Περιοχές Υψηλής περιβαλλοντικής Αξίας (HNV)
  - Ενσωμάτωση όχι διαχωρισμός

Αναγκαία διευκρίνηση

- Δεν υπάρχει «μαγική» λύση
  - Εξαιρετική ποικιλομορφία διαρθρωτικών χαρακτηριστικών και προσανατολισμού
  - Ποικιλία των φυσικών – περιβαλλοντικών συνθηκώνΕίναι ο πλούτος
αλλά και κάνουν αναγκαία τη διαφοροποίηση των μέτρων.

Και τη συμμετοχή στη διαμόρφωση – σχεδιασμό και αξιολόγηση.

Προϋπόθεση αποτελεσματικότητας

Οι δύο πυλώνες

- Ο πρώτος πυλώνας αφορά στις άμεσες ενισχύσεις στους γεωργούς και σε μικρότερο βαθμό τη στήριξη των αγορών.
- Το δεύτερο σκέλος, αυτό της ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών, περιλαμβάνει μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος, βελτίωσης διαρθρώσεων και της ποιότητας ζωής.
- Η σχέση μεταξύ των δύο πυλώνων, ως προς τα ποσά που διατίθενται, παραμένει εξαιρετικά άνιση, 3/1 εις βάρος του δεύτερου πυλώνα.

Πρώτος πυλώνας

- Ενσωμάτωση του γεωργικού τομέα στην αγορά
- Ο πρώτος πυλώνας μπολιάζεται με στοιχεία
  - αναδιανομής,
  - προώθησης περιφερειακής συνοχής αλλά και
  - προστασίας του περιβάλλοντος.
- Σημαντικότερη η εισαγωγή μιας πράσινης συνιστώσας στον πρώτο πυλώνα.
- Πέραν της ήδη ισχύουσας υποχρέωσης των παραγωγών να τηρούν κανόνες προστασίας του περιβάλλοντος, της δημόσιας υγείας και της ευημερίας των ζώων, ένα 30% της συνολικής επιδότησης συναρτάται με την εφαρμογή φιλοπεριβαλλοντικών μεθόδων.

Δεύτερος πυλώνας 1

- Η στροφή προς φιλοπεριβαλλοντικά συστήματα παραγωγής και προς τα ποιοτικά προϊόντα έναντι των ομοιογενών μαζικής παραγωγής , αποτελεί ευκαιρία για μεγάλο τμήμα του ελληνικού πρωτογενούς τομέα.
- Η νέα ΚΑΠ ενισχύει νέες μορφές οργάνωσης και συνεργασίας , νέα κανάλια εμπορίας με έμφαση στις βραχείες αλυσίδες διάθεσης στη χρήση καινοτόμων τεχνικών, μεθόδων διάθεσης κλπ. Η χρήση αυτών των κινήτρων για την στροφή προς τα ποιοτικά προϊόντα θα μπορούσε να δώσει σημαντική ώθηση.
- Συνεργασίες που θα μπορούσαν να απευθυνθούν σε αγορές που ακόμα δεν έχουμε απευθυνθεί ή τουλάχιστον στο βαθμό που θα έπρεπε.
  - Η σύνδεση της πρωτογενούς παραγωγής με τον τουρισμό, όχι μόνο τον εναλλακτικό.
  - Η νέα σχετικά, διαρκώς αναπτυσσόμενη, αγορά της κρουαζιέρας, όπως μαζί με τον «μαζικό» τουρισμό την αξιοποίησαν με εξαιρετικά αποτελέσματα στη Σαντορίνη.
  - Οι απόδημοι (και στην Ελλάδα και στο εξωτερικό)

Δεύτερος πυλώνας 2

- Η νέα ώθηση που δίνεται από την ΕΕ στα προϊόντα προέλευσης, με ενισχύσεις στους παραγωγούς αλλά και νέες κατηγορίες όπως τα ορεινά και τα νησιωτικά και τα προϊόντα Προστατευόμενων περιοχών θα μπορούσαν να αποτελέσουν ένα άλλο χρήσιμο εργαλείο.
- Χρήση τεχνολογιών επικοινωνίας, η συνεργασία και η προσπάθεια για την οριζόντια δικτύωση

Ανθρώπινο δυναμικό

- Μέχρι τώρα το βάρος δινόταν στους νέους ηλικιακά αγρότες.
  - Υπάρχουν όμως και οι νεοεισερχόμενοι στη γεωργία (που δεν ταυτίζονται πάντα με τους νέους ηλικιακά).
  - Άνθρωποι
    - περισσότερο μορφωμένοι και
    - καταρτισμένοι,
    - καινοτόμοι,
    - τολμηροί ,
    - προσανατολισμένοι προς την αγορά.
- Αλλά και με :
- έλλειψη τεχνικών γνώσεων,
  - μικρότερο βαθμό ενσωμάτωσης στις τοπικές κοινωνίες.

Σύστημα ενημέρωσης, κατάρτισης και συμβουλευτικής στη γεωργία θα πρέπει να προσαρμοστεί στις νέες συνθήκες.

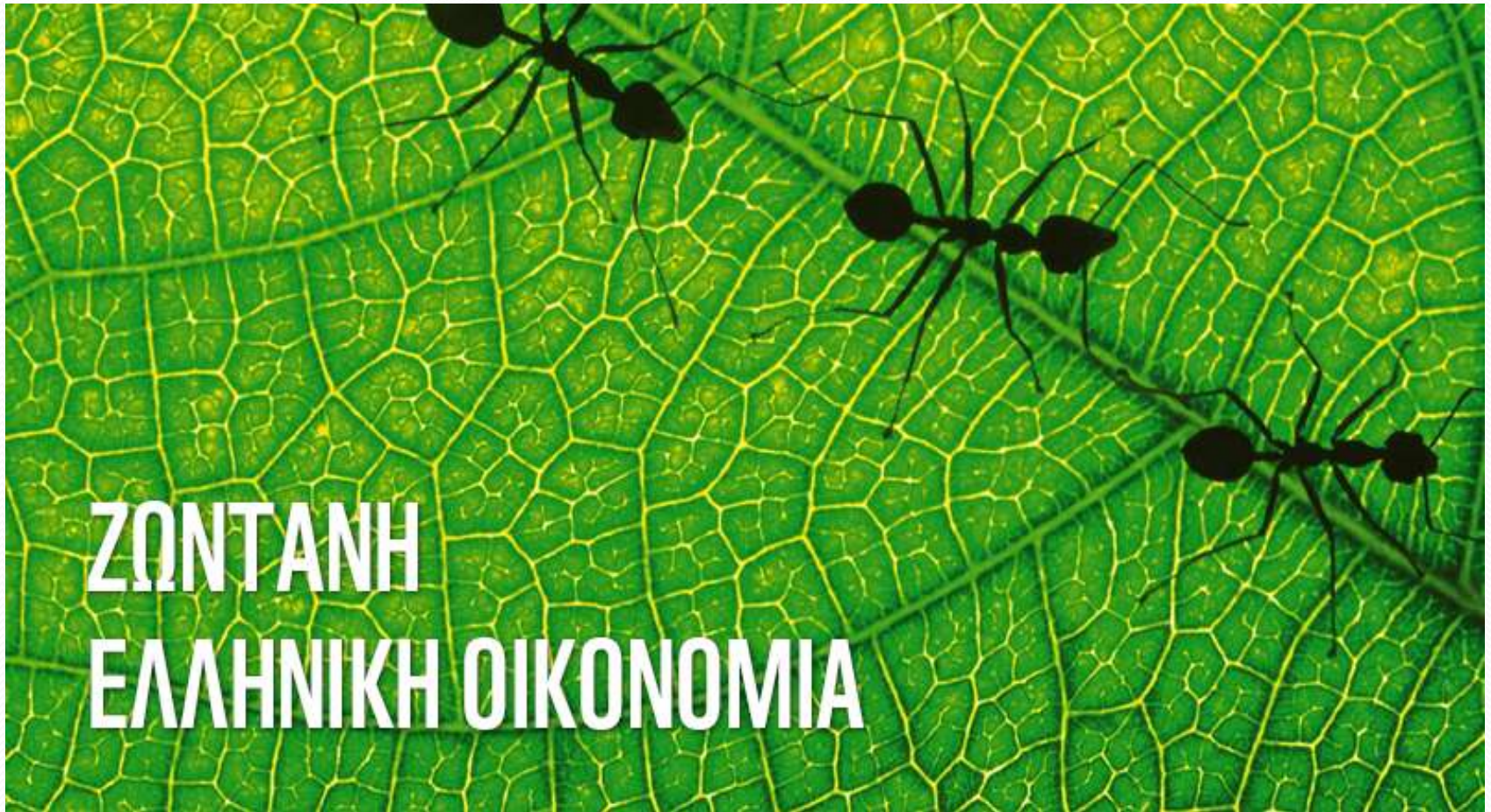

Αλλά...

- Η κοινοτική ιεράρχηση «προσαρμόζεται» στις
  - Εθνικές, περιφερειακές, τοπικές προτεραιότητες
- Προϊούσα αδιαφορία .... σιωπηρή αποδοχή της ΕΕ.
- Διαχωρισμός και όχι ενσωμάτωση
- Παραδείγματα
  - Περιοχές NATURA - ελλείψεις – απώλειες
  - Δασικές περιοχές – χαμένες ευκαιρίες

Ακόμα πιο επίκαιρη

**ΖΩΝΤΑΝΗ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ**